

Zlatníky medzi dvoma vojnami

PhDr. Oľga Kvasnicová

Prvá svetová vojna, najväčšie vojnové šialenstvo, aké ľudstvo dovtedy zažilo, priniesla obyvateľom Slovenska veľa nešťastia. Hoci frontové boje sa priamo územia Slovenska dotkli len okrajovo, vojna sa svojimi dôsledkami nevyhla ani jeho najzapadnutejšiemu kútu. Mobilizácia státisícov najvýkonnejších pracovných síl sa zhubne prejavila v aj tak chudobnej krajine. Ženy, starci a deti, ktorí zostali doma, nevládali nahradiť narukovaných hospodárov. Krvavé boje na frontoch každý deň zvyšovali počet vdov, sirôt, zmrzačených a na štátnu podporu odkázaných ľudí.¹ Aj v Zlatníkoch pocítilo mnoho rodín krutosť a nezmyselnosť vojny. Zahynuli v nej Jakub Dúcky, Ján Lobotka, Štefan Lobotka, Martin Kubričan, Ján Masár, Jozef Mlynek, Pavel Országh, Blažej Škerda, Jozef Sprostý, Anton Záboj, Florián Trautenberger, Ján Niko, Pavel Niko, Štefan Čakajda, Štefan Merka, Jozef Adamička, Adam Mlynek, František Geschvandtner, Gregor Čakajda, Matej Niko, Jozef Sprostý, Pavel Mlynek. Ako invalidi sa vrátili Michal Dúcky–Slávik, Ján Adamička, Štefan Dúcky, Ján Dúcky–Ševela, Jozef Dúcky–Nikov, Michal Milata–Godál, Gregor Šaray, František Sprostý, Pavel Mlynek, Ján Geschvandtner, Ján Majerhoffer, Emil Homolka, Tomáš Miksa, Matúš Kajan, Štefan Mlynek.²

Na troskách Rakúsko-Uhorskej monarchie vznikali ešte pred definitívnym skončením vojny nové národné štáty. Dňa 28. októbra 1918 bola pred rozjasenými masami obyvateľov Prahy vyhlásená Československá republika, ku ktorej sa Slovensko prihlásilo prijatím Deklarácie slovenského národa na zhromaždení v Martine 30. októbra 1918. Reakcia obyvateľov na dve mimoriadne historické skutočnosti mala na Slovensku špecifickú podobu. Obrovskú radosť nad koncom vojny vystriedali pod vplyvom vojakov vracajúcich sa z bojísk hnev a túžba po pomste voči všetkým, ktorí, podľa ich mienky, ešte zväčšovali ich utrpenie – proti notárom, richtárom, úradníkom a najmä židovským ob-

chodníkom. Celým Slovenskom sa prevalila vlna násilia, ktorá vošla do dejín ako „rabovačky“. V Zlatníkoch, ktoré neboli sídlom notariátu, teda ani sídlom príslušných úradov a kde v tom čase žili len dve židovské rodiny, koniec vojny a vznik Československej republiky prebehol bez väčších násilností. Len niekoľko jednotlivcov dostalo chuť takýmto spôsobom si „vychutnať“ práve získanú slobodu, ale vo svojom okolí nezískali podporu. Četnícka stanica v Šišove zaznačila, že vznik republiky privítali obyvatelia Zlatník pokojne a s veľkou úľavou – doslova píše: „*Obyvateľstvo zdejšího obvodu až na malé výjimky prijalo čs. úrady a tím i četnictvo vľidně, téměř s nadšením. Doufalo ve vzkříšení své, tak dlouho utlačované mateřské řeči, svých národních práv a radovalo se ze zničení aristokratické, kruté moci maďarské.*“³

Obec Zlatníky v čase vzniku republiky bola najväčšou obcou Obvodného notariátu v Šišove. Pri prvom sčítaní ľudu v novom štáte v roku 1920 mala 132 domov so 172 bytmi, v ktorých žilo 926 obyvateľov (411 mužov a 515 žien). Absolútna väčšina – 899 obyvateľov sa hlásilo k československej národnosti, k nemeckej 21, židovskej 3.⁴ Zlatníčania boli takmer výlučne rímskokatolíckeho vierovyznania – hlásilo sa k nemu 908 obyvateľov. K evanjelickej cirkvi augsburského vyznania sa prihlásil 1 obyvateľ a 17 obyvateľov sa hlásilo k izraelskej viere.⁵

Chotár obce mal rozlohu 5 045 ha. Administratívne bola začlenená do Obvodného notárskeho úradu v Šišove, ktorý patril do obvodu Okresného úradu v Bánovciach nad Bebravou. Najbližšia železničná stanica bola vo Veľkých Ostraticiach.

Obyvatelia Zlatník boli zväčša strední a menší roľníci. V roku 1927 bolo v obci 513 (63,4%) poľnohospodárskych robotníkov, lesných robotníkov pracujúcich na šišovskom veľkostatku Ernesta Leidenfosta, či v lesoch na Kulhání patriaciach Leovi Haupt-Stummerovi bolo 289 (35,75%). Zloženie obyvateľov podľa súpisu

vyhotoveného pri príležitosti volieb v roku 1927, dopĺňali 4 živnostníci, 1 úradník a 2 priemyselní robotníci.⁶ Mnoho obyvateľov odchádzalo každoročne na sezónne práce a v obci trávili len zimné mesiace. Zlatníky nepatrili k bohatým obciam, napriek tomu sa tu vysťahovalectvo, ako častý spôsob riešenia chudoby v tomto období na Slovensku, výraznejšie neprejavilo. Medzi prvými, ktorí odišli v roku 1924 pracovať do Ameriky boli Jozef a Júlia Duckí. V roku 1927 odišli do Francúzska za prácou Štefan Ducký, Imrich Ducký, Ľudovít Dubay, do Kanady Štefan Niko, Jozef Miksa, Martin Miksa, Jozef Blina, Ján Adamička, Michal Ašverus, Ján Niko. V nasledujúcom roku 1928 odišla do Argentíny Františka Božíková a Irena Chocinová, v roku 1929 do Urugaya Irena Chocinová, Jakub Blina, Pavel Blina, do Argentíny Štefan Niko, Ján Niko, Martin Dúcky, Jozef Majtan, Štefan Lobotka, Jozef Števula, Vincent Sprostý, Jozef Kubričan. V roku 1930 požiadali o predĺženie pasov a pobytu v Kanade Jozef Blina, Martin Miksa, Ján Niko, Štefan Niko a Ján Niko.⁷

Remeslom, obchodom, či inou živnosťou sa živilo len niekoľko obyvateľov. V roku 1928 napríklad získal vlastník hostinskej koncesie Michal Milata povolenie obecného zastupiteľstva na prevádzkovanie hracieho automatu.⁸

V medzivojnovom období to ďalej boli mlynári Jozef Prístupný a vdova po Jozefovi Lehockom Vilma Lehocká, rod. Neumanová, kováč Ján Šujan, od roku 1936 vlastnil stolársku živnosť Jozef Sprostý a živnosť na tesárske práce mal Karol Mrázik (od 1937). Obchod s cukrovinkami vlastnil Augustín Žigrai (od 1935), ktorý mal aj povolenie obchodovať s písacími a školskými potrebami (1934), Václav Kozáček obchodoval s drevom a kôrami, Štefan Dúcky mal kramárstvo a Jozef Dúcky živnosť na obchodovanie so strižným tovarom.⁹ V roku 1931 bola vydaná koncesia hostinská a výčapnícka Emilovi Graunerovi, ktorý mal spočiatku v obci jediný hostinec.¹⁰

Jedným z revolučných riešení ťažkej hospodárskej situácie v po vojnovom Československu

mala byť pozemková reforma, ktorá mala pomôcť malým roľníkom k získaniu vlastnej pôdy. Zlatničianov sa však prakticky nedotkla, pretože v obci nebol žiadny veľkostatok, ani väčší vlastník poľnohospodárskej pôdy, ktorý by podliehal záborovému zákonu a ktorého majetok by bolo možné rozparcelovať. Zabraná bola len lesná pôda *Lea Haupt-Stummera*, ktorú vzápätí Štátny pozemkový úrad v Prahe ponúkol obci na odkúpenie. 1. októbra 1932 sa po búrlivých diskusiách obecné zastupiteľstvo uznieslo, že ponúknuté lesy vo výmere 489 k. j. od Leo Haupt-Stummera odkúpi a potrebné peniaze na zaplatenie prídelovej ceny si obec zadováži amortizačnou pôžičkou. Proti tomuto rozhodnutiu sa postavili viacerí obyvatelia, podľa ktorých bolo toto uznesenie prijaté v rozpore s ich záujmami. Nepáčilo sa im hroziace veľké zaťaženie obecného hospodárenia, ale viac sa obávali, že chudobný ľud, z ktorého hlavne Zlatníky pozostávali, príde o „od nepamäti jediný výživný prameň“. Obec nemala žiadny majetok a práve v tomto období si vybavovala aj pôžičku na stavbu školy (600 000 Kč), takže ďalšia pôžička sa viacerým videla neúnosná.¹¹

V roku 1930 sa uskutočnilo sčítanie domov a z jeho výsledkov vyplýva, že v priamo v obci stálo v tomto čase 157 domov, 7 domov stálo v časti Stará hora – „kovárňa“, 4 v časti Stará Huta, 6 v Jakoňovci, 7 na Kulhání a 13 v časti Miksov mlyn.¹² Cez obec pretekajúci potok Livina sa často vylieval a spôsoboval veľké škody. Preto už v roku 1930 naplánovalo obecné zastupiteľstvo jeho reguláciu.

Spojenie obce so svetom zabezpečovala železnica, pričom najbližšia stanica bola až 18 km vzdialená. 20. októbra 1930 sa obecné zastupiteľstvo zaoberalo žiadosťou Petra Miškoviča o vydanie koncesie na periodickú dopravu osôb autobusom na trati Topoľčany–Zlatníky. Prvý autobus začal premávať na tejto trati v roku 1931. K pokusu spojiť obec s Bánovcami nad Bebravou došlo až v roku 1940, kedy plán zriadiť pravidelnú linku na trati Zlatníky–Rybany–Bánovce nad Bebravou stroskotal na postoji

notára z Rybian, ktorý sa obával, že kvalita cesty medzi Šišovom a Borčanmi by nezniešla pravidelnú dopravu a preto nesúhlasil so zriadením tejto linky.¹³

Zriadenie autobusovej trate Zlatníky-Rybany-Bánovce n.B.

Od Topoľčian viedla do obce *vicinálna* cesta z Dolných Chlebian. Starostlivosť o ňu predstavovala pre obec značnú finančnú záťaž. Na jej údržbu si v roku 1933 musela vziať pôžičku vo výške 100 000 Kč.¹⁴ V roku 1936 sa začala stavať aj cesta Zlatníky–Cimenná a Zlatníky–Veľké Hoste .

Komplikované spojenie s okresným sídlom vzdialeným takmer 22 km malo svoj dopad aj na zdravotnú stránku obyvateľstva. Obec patrila do zdravotného obvodu v Šišove, ale počas veľkej epidémie trachómu, najväčšieho zdravotného problému na prelome 30. a 40. rokov 20. storočia, bola potrebná špeciálna starostlivosť, ktorú obvodný lekár v Šišove nemohol poskytnúť. V Zlatníkoch začiatkom roku 1940 trpelo na túto nepríjemnú chorobu až 92 obyvateľov, najviac sa šírila medzi školskou mládežou. Vecou sa zaoberalo aj Ministerstvo vnútra a vzhľa-

dom na nemožnosť zabezpečiť chorým účinný lekársky dohľad a pravidelné ošetrovanie, nariadilo zriadiť priamo v obci protitrachómovú stanicu, na ktorú vyslalo aj vlastnú zdravotnú sestru. Stanica bola zriadená v roku 1940 v štátnej ľudovej škole.¹⁵

Podľa sčítania ľudu konaného v roku 1930 žilo už v Zlatníkoch 1 161 obyvateľov. Z toho bolo 1 124 obyvateľov československej národnosti, pribudlo 20 obyvateľov ruskej národnosti, 9 nemeckej, 2 maďarskej a 6 židovskej. Z náboženského hľadiska bolo 1 130 rímskokatolíkov, 20 grékokatolíkov, 4 evanjelici a.v., 1 evanjelik reformovaný, 6 izraelitov.¹⁶

Pribúdajúce obyvateľstvo, nová výstavba a hlavne potreba nájsť vhodný pozemok pre výstavbu školy, ktorú obec chcela uskutočniť v roku 1936, prinútili obecných funkcionárov urobiť si poriadok v evidencii obecného majetku. Značnú časť obecných majetkov užívali totiž obyvatelia bezplatne a protizákonne. Obecné zastupiteľstvo sa preto rozhodlo dať zamerať všetky nehnuteľnosti a na základe toho vyhotoviť situačný a súčasne aj regulačný plán. Regulačný plán bol už pre obec nutnosťou, pretože sa predpokladal ďalší nárast obyvateľstva a bolo nutné určiť regulačnú čiaru, podľa ktorej by sa v budúcnosti stavalo. Po spresnení evidencie obecného majetku sa jeho menšie časti rozhodlo obecné zastupiteľstvo odpredať obyvateľom a zo zisku aspoň čiastočne uhradiť náklady na zakúpenie pozemku pod školu a parcel na stavbu vicinálnej cesty Cimenná–Zlatníky. (Parcelu pod cestu kúpila obec od Jozefa Mondoka za 5 Kč za štvorcovú siahu.) Vyhotovením plánov bol poverený Ing. Elemér Menzer z Topoľčian, ktorý v tom čase vymieraval aj nehnuteľnosti urbárikov.¹⁷

V októbri 1937 bolo z iniciatívy správcu školy Jána Špačka založené Úverné družstvo. Do družstva vstúpilo hneď 40 členov s 80 podielmi. Na vzniku Potravného družstva, ktoré vzniklo 22. januára 1939, mal zásluhu učiteľ Ján Vechet.¹⁸ Do obvodu družstva patrili aj obce Malé Hoste a Pochabany. Hlavným poslaním družstva bola

skupina miestnych komunistov – otvorených odporcov samostatného štátu bolo v tom čase v obci málo.

Nová vládna moc hneď od začiatku budovala aj vlastnú, režimu oddanú štátnu správu. V krátkom čase bola prakticky zlikvidovaná obecná samospráva a namiesto zrušených obecných zastupiteľstiev boli dosadení vládou menovaní vládni komisári.

Obecné zastupiteľstvo v Zlatníkoch bolo rozpustené rozhodnutím Krajinského úradu v Bratislave č. 341/odd.5/1938 zo dňa 21. marca 1939 a pre správu obce bol ustanovený poradný zbor. Okresný úrad v Bánovciach nad Bebravou následne vymenoval 1. júna 1939 do funkcie vládneho komisára Jána Blinu – dovtedajšieho starostu.²⁵ 7. decembra 1939 sa vládny komisár Ján Blina vzdal funkcie, pretože nebol spokojný so svojím platom.²⁶ Okresný úrad v Bánovciach nad Bebravou mu napokon ponúkol zvýšenie platu (2 100 Ks mesačne), takže nakoniec vo funkcii zostal. Funkciu jeho zástupcu od 30. novembra 1942 vykonával Václav Kozáček.²⁷

Zaujímavý pohľad na obec Zlatníky poskytujú výsledky sčítania domov, ktoré sa uskutočnilo k 20. augustu 1940. Pred vypuknutím 2. svetovej vojny bolo v obci 214 domov. Išlo spravidla o domy s dvomi obytnými miestnosťami, zriedkavejšie boli menšie – s jednou obytnou miestnosťou alebo väčšie s tromi obytnými miestnosťami. Najväčší – šesťizbový dom vlastnil Emil Grauner. V tomto čase žilo v Zlatníkoch 38 rodín, ktoré niesli meno – *Ducký*. Druhé najfrekvencovanejšie priezvisko bolo *Sprostý* – 16 rodín, 14 rodín s priezviskom *Niko*, 8 rodín s menom *Miksa*, po 6 rodín s menom *Čakajda*, *Blina*, *Šimun*, *Košik*, 4 rodiny *Kubričan* a *Adamička*, po 3 rodiny *Záfer*, *Valter*, *Božik*, *Mlynek*, *Gešnábel*, 2 rodiny *Lutka*, *Chocina*, *Sedlák*, *Oravec*, *Lehotský*, *Manina*, *Masár*, *Stýskal*, *Adamka*, *Ašverus*, *Ondrejček*. Jednou rodinou boli zastúpené priezviská: *Mikuš*, *Chudý*, *Ország*, *Mikuška*, *Grauman*, *Meluš*, *Mondok*, *Baco*, *Kováč*, *Géci*, *Milata*, *Škerda*, *Mozol*, *Záboj*, *Kopecký*, *Sokolík*, *Kleiner*, *Mikitčák*, *Prie-*

činský, *Pristupný*, *Majerhoffer*, *Daniš*, *Apolen*, *Mrázik*, *Hrab*, *Duchovič*, *Majtán*, *Jelenčík*, *Bartko*, *Kajan*, *Burza*, *Marka*, *Lemák*, *Hrdlík*, *Paule*, *Dubay*, *Špánik*, *Ručkaj*, *Mulina* (?). V obci žili v tom čase dve rómske rodiny a to rodina *Pavla Berkyho* a *Gregora Šáraya* (neskôr aj rodina *Kotlárová*). Najväčším vlastníkom nehnuteľností bol *Leo Haupt Stummer*, ktorému patrili samoty *Kulháň*, *Stará Huť*, *Stará Hora* a *Javorina*.²⁸

Vo februári 1940 bola v súlade s protižidovskými opatreniami štátu odňatá hostinská koncesia Emilovi Graunerovi. Uchádzali sa o ňu hneď dvaja kandidáti – miestne Potravné družstvo a Štefan Dúcky. Prednosť dostalo Potravné družstvo, ktoré sa zaviazalo postaviť v obci Družstevný dom. Práve snaha obce konečne získať vyhovujúcu budovu, v ktorej by sa mohli uskutočňovať kultúrne a spoločenské podujatia, rozhodla, že živnosť bola odsúhlasená Potravnému družstvu. Ďalší hostinec nebol žiadúci, nakoľko zastupiteľstvo skonštatovalo, že pre potreby miestnych obyvateľov úplne postačuje jedna koncesia, pretože v prípade dvoch hostincov by dochádzalo len k nepokojom a rozbrojom medzi obyvateľmi, napr. v čase konania tanečných zábav a pod. Následne bol Potravnému družstvu odsúhlasený predaj pozemku v centre obce. Obec si tak chcela zaistiť úpravu neustále sa vylievajúceho potoka *Livina* a súčasne získať reprezentačnú budovu v centre obce. Potravné družstvo však svoj sľub nesplnilo.

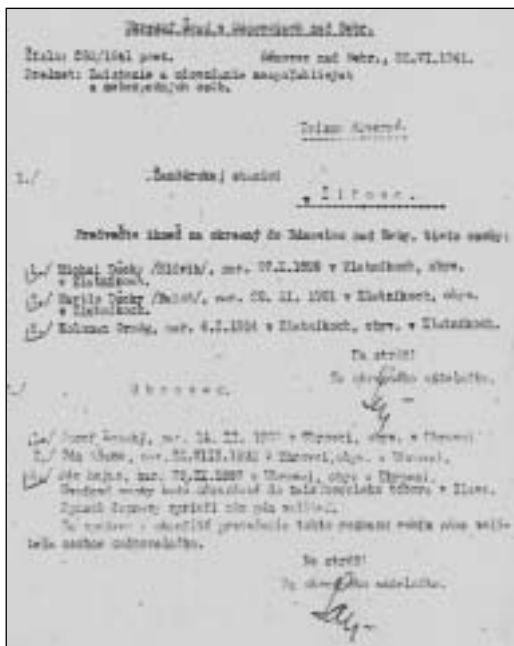
Ešte pred vypuknutím 2. svetovej vojny sa začali stavať byty pre učiteľov, pod ktoré obec darovala pozemok vo výmere 450 siah štvorcových.²⁹

Slovenské národné povstanie

Nespokojnosť s režimom a politikou slovenského štátu sa u časti obyvateľov Zlatník prejavovala už od jeho vyhlásenia. Opatrenia, ktorými štát neustále kontroloval svojich odporcov, im však nedávali inú možnosť, ako stiahnuť sa do ilegality. Tí, ktorí si dovoľovali hlasnejšie

vyssloviť svoj názor, boli väznení, prípadne daní pod policajný dozor. V Zlatníkoch žilo viacero ľudí, ktorí otvorene prejavovali nesúhlas s politickým dianím na Slovensku. K najviac sledovaným a postihovaným patrili Michal Dúcky–Slávik, Martin Dúcky–Baláž a Koloman Orság, ktorí striedavo trávili čas vo väzení, či doma pod policajným dozorom a ich správanie bolo neustále monitorované štátnou bezpečnosťou.³⁰ Stali sa podozrivými aj v prípade vyvesenia protištátného letáka 17. augusta 1941 na bránu domu Václava Kozáčka. V texte stálo: „Doktor Jozef Tiso, Tuka. Bodaj Vás šliak porazil, kde je naša múka, masť, cukor, káva. Nech žije Stalin“³¹

Zaistenie nespôahlivých a nebezpečných osôb

Protifašistická odbojová činnosť mala rôzne podoby. Prejavovala sa aj vyhýbaním sa viacerých obyvateľov Zlatník základnej vojenskej službe, v ilegálnom odchode do Protektorátu, ale aj prebehnutím narukovaných vojakov, tak ako to urobili Viktor Dúcky a Jozef Chudý, ktorí prešli v roku 1942 v Sovietskom zväze k par-

tizánom. V období príprav SNP boli Zlatníky zázemím oddielov partizánskeho zväzku *Brigáda Jána Žižku*, oddielov *kpt. Žalmana a Bohdana Chmelnického*.³²

Väčšina obyvateľov poskytovala partizánom v rámci svojich možností pomoc – niektorí dobrovoľne, niektorí preto, že nemali inú možnosť. Po vypuknutí Slovenského národného povstania 28. augusta 1944 odišlo do hôr veľa mužov z obce. Boli však aj takí, ktorí v snahe zapáčiť sa režimu, udávali svojich spoluobčanov. Na základe takéhoto udania 30. novembra 1944 o 7. hodine ráno obsadili nemeckí vojaci obec. Všetkých mužov sústredili v škole a 4 domy zapálili. Mužov vyšetrovali, mučili a napokon 53 (zväčša tých mladších) zajali. Zajatí muži boli sústredení v obci Dubodiel. Tam ich 2. decembra 1944 znovu podrobili príslušníci Gestapa v spolupráci s miestnymi gardistami mučeniu a nútili ich, aby identifikovali partizánov a komunistov. 42 mužov odviezli do väznice v Trenčíne, ostatných pustili domov. Z Trenčína čakala väzňov cesta cez sústredovací tábor v Seredi do koncentračného tábora Oranienburg, kde dorazili práve na Štedrý večer. Zajatí boli: Jozef Dúcky (nar. 1913), Jozef Adamička, Emil Sedlák, Jozef Dúcky (nar. 1925), Anton Daniš, Pavel Dúcky, Ján Gešnábel, Jozef Maslák, Pavel Adamička, Jozef Kozáček, Ján Blina, František Sokolík, Martin Dúcky (nar. 1901), Martin Miksa, Martin Dúcky (nar. 1902), Jozef Gešnábel, Koloman Országh, Ján Miksa, Ján Dúcky, Jozef Dúcky (nar. 1893), Emil Dúcky, Štefan Dúcky, Ján Niko a Ján Blina. Zajatý a odvedený bol aj výpomocný učiteľ T. Pogač, ktorý bol ešte v roku 1946 nezvestný.³³ Domov sa už nikdy nevrátili Jozef Dúcky–Birčák, Jozef Dúcky–Augusto, Ján Dúcky–Augusto, Martin Dúcky–Duchovič, Martin Dúcky–Baláž, Pavel Dúcky–Pán, Jozef Dúcky–Pán, Štefan Dúcky–Slávik, Ján Blina, Jozef Sprostý, František Sokolík, Jozef Špánik, Anton Daniš, Ján Miksa, Martin Miksa, Jozef Gešnábel, Ján Gešnábel, Jozef Kozáček, Koloman Orság, Jozef Adamička, Pavle Adamička, Jozef Maslák, Ján Ni-

ko, Ján Košík (nar. 1925), ktorý padol 23. marca 1945 pri Čičmanoch, Viktor Dúcky (zahynul pri oslobodzovaní Liptovského Mikuláša ako príslušník 1. Čs. armádneho zboru v ZSSR) a Štefan Aschengeschwandtner (nar. 1912) zavraždený pod Starou horou gardistami.³⁴ Zlatníčania ani po tomto zásahu nemeckej moci neprestali podporovať partizánov, za čo bolo 17. januára 1945 odvečených do koncentračného tábora v Matheusene ďalších 15 mladých mužov a zhoreli ďalšie 2 domy.³⁵ 21. januára nemecké vojsko vypálilo budovy lesnej správy na Kulháni, Starej Hore i Starej Huti. Nakoľko zhoreli úradné aj obytné budovy, všetok personál bol presťahovaný do Tovarník.

Účastníci SNP zľava: Štefan Čakajda, Jozef Kleiner, Ján Dúcky, Michal Dúcky-Slávik. V. Lutka??? nie je uvedený

Na pamiatku občanov, ktorí zahynuli v koncentračných táboroch bol v roku 1953 v obci odhalený pomník od autora Cyrila Drineka a pamätná tabuľa padlým v SNP na miestnom cintoríne.

Pomník obetí 2. svetovej vojny

Zlatníky v rokoch 1945–1989

Sloboda vstúpila do Zlatník 4. apríla 1945 s príslušníkmi Rumunskej armády. Nemecké jednotky ustupovali cez Zlatníky do Inoveckých vrchov. Už počas Slovenského národného povstania v roku 1944 bol v obci založený Revolučný národný výbor. Jeho predsedom bol Michal Dúcky-Slávik a členmi Martin Dúcky-Baláž, Vincent Lutka, Koloman Orság, Jozef Kleiner.³⁶ Úlohou týchto revolučných orgánov bolo hlavne organizovať pomoc postupujúcim oslobodzujúcim armádam, zabezpečovať zásobovanie obyvateľov a ich bezpečnosť. Ešte pred definitívnym ukončením 2. svetovej vojny sa na oslobodenom území Slovenska začali v duchu Košického vládneho programu a nariadenia Predsedníctva Slovenskej národnej rady zo 7. apríla 1945 formovať ako nové orgány miestnej štátnej správy národné výbory, ktoré preberali správu miest a obcí po zrušených obvodných notárskych úradoch a obecných zastupiteľstvách. Predsedom miestneho národného výboru, ustanoveného deň po oslobodení obce 5. apríla 1945, bol Ondrej Holkovič. Jednou z prvých úloh, ktorej sa tento národný výbor musel zhostiť, bola exhumácia a následný pohreb partizánov zabitých počas SNP. Na Starej Hore boli exhumované 2 osoby, na Kulháni 4 a v lese Javorina 5 mužov. Všetci boli pochovaní na cintoríne v Zlatníkoch 15. mája 1945.³⁷

Prvé mesiace po skončení vojny boli veľmi komplikované. Bolo potrebné urobiť zásadné kroky k normalizovaniu pomerov – politických i hospodárskych. Neľahkou úlohou bolo očistiť verejný život od zradcov a kolaborantov, aj keď v Zlatníkoch ich, našťastie, nebolo veľa. Pozemková reforma, v rámci ktorej sa prideliť mali nehnuteľnosti zo skonfiškovaných majetkov cudzincov, kolaborantov a zradcov, sa v Zlatníkoch riešila rovnako ako 1. pozemková reforma bez väčšej pozornosti obyvateľov. Bol to dôsledok toho, že v obci nebol poľnohospodársky majetok, ktorý by podliehal konfiškácii. Vďaka tomu tu nedošlo tak, ako v iných ob-

ciach, k nespokojnosti obyvateľov kvôli prídellom pôdy. Skonfiškovaný a rozparcelovaný bol len jeden menší poľnohospodársky majetok, z ktorého dostalo prídely 9 prídelcov, vrátane politickej obce Zlatníky.³⁸ Lesný majetok skonfiškovaného vlastníka v Lesnom spoločenstve Malé Hoste-Borčany bol pridelený tiež prídelcom, ktorí vytvorili nové lesné spoločenstvo „Ján Adamička a spol.“ Rozsiahly lesný majetok Lea Haupt Stummera bol pridelený do užívania Štátnym lesom.³⁹

Od prvých dní slobody organizoval národný výbor obnovu obce poznačenej vojnovými udalosťami. V prvej etape bolo potrebné vyčísliť vojnové škody, postarať sa o náhradu za ne, starať sa o zásobovanie obyvateľov (pre nedostatok potrebných tovarov bol ponechaný prídelový lístkový systém) a riešiť množstvo politických úloh. Časté striedanie predsedov národného výboru je odrazom komplikovanosti tohto obdobia. Od roku 1945 do roku 1952 postupne viedli obec: Ján Baco, Jozef Lobotka, Ján Števela, Štefan Dúcky–Birčák, Jozef Mondok, Jozef Meluš.

Celková politická situácia v Zlatníkoch, ako aj v celom obvode národných výborov v Šišove bola podľa pravidelných mesačných hlásení kľudná. Z politických strán vyvíjali činnosť len Komunistická strana v Zlatníkoch a Malom Hosti a Demokratická strana, ktorá bola organizovaná v obciach Šišov, Chudá Lehota, Libichava, Veľké Hoste a Pochabany. Až do februára 1948 nedochádzalo medzi týmito stranami k žiadnym nedorozumeniam. Ani výsledky volieb v roku 1946, ktoré na Slovensku priniesli víťazstvo Demokratickej strany, nespôsobili v obvode vážnejšie problémy.

Zlatníky boli v rámci šišovského obvodu najchudobnejšou obcou. Obec bola relatívne preľudnená, takže viaceré rodiny zo Zlatník sa dobrovoľne prihlásili ku kolonizácii južných okresov, ktoré boli vyľudnené kvôli vysídleniu obyvateľov hlásiacich sa k maďarskej národnosti. Nezamestnaní však v obci neboli, pretože s príchodom jari odchádzali robotníci, tak ako aj

pred vojnou, na práce do Čiech. Z celého obvodu to bolo viac ako 400 ľudí. Počítalo sa s tým, že po odchode rodín do kolónií, nebude už nikto odchádzať na sezónne práce.⁴⁰

Rok 1947 sa nezabudnuteľne vryl do histórie Slovenska ako rok veľkého sucha. Od mája až do jesene takmer nezapršalo, úroda bola zničená suchom a hrozil hlad. Ponúknutú pomoc zo Západu Československo odmietlo a pomoc od Sovietskeho zväzu priniesla so sebou aj to, že sa Československo definitívne dostalo pod jeho vplyv. Boj medzi demokratickými silami spoločnosti a nastupujúcou komunistickou mocou vyvrcholil vo februári 1948, kedy sa definitívne dostali k moci komunisti a Československo sa vydalo na cestu budovania socializmu pod vedením Komunistickej strany.

V Zlatníkoch sa februárové udalosti odohrali v pokojnej atmosfére. Keďže priamo v obci nemala Demokratická strana svoje zastúpenie, nebolo potrebné tak, ako inde rozpustiť národný výbor a menovať dočasnú správnu komisiu. Dobový dokument hovorí, že: „roľníci sú prevažnou väčšinou veľmi spokojní s udalosťami, hlavne majú radosť z toho, že budú oslobodení od daní“⁴¹ To, že nie všetci súhlasili s politickým vývojom tak, ako sa o tom snažili presvedčať oficiálne miesta, svedčia záznamy o voľbách v máji 1948, kedy sa po prvýkrát volili kandidáti na základe spoločnej jednotnej kandidátky Národného frontu. Protest bol prejavovaný v podobe čistých bielych lístkov vhozených do volebných urnien. Kým v Zlatníkoch sa našli len 2 takéto lístky, v Pochabanoch, Malom a Veľkom Hosti sa ich objavil veľký počet. Vhodili ich údajne ženy z týchto obcí, ktoré podľa hli „nepriateľskej šuškannej propagande“, podľa ktorej sa mali deti začať vychovávať po vzore Sovietskeho zväzu na bezbožníkov vo zvláštnych protináboženských inštitúciách.⁴² To, že sa zakrátko takýmito „zvláštnymi inštitúciami“ stanú všetky školy, vtedy ešte ani komunisti nepripúšťali. Ďalšou príčinou, pre ktorú nedopadli voľby v roku 1948 podľa predstáv KSČ, bol aj nepremyslený krok Poverení-

tva výživy, ktorým bola práve v predvolebnom období zavedená povinnosť odovzdávania vajec, mlieka a mliečnych výrobkov.⁴³

Po niekoľkých rokoch útlmu v stavebnej činnosti sa začala postupne rozbiehať výstavba obce. Už od roku 1947 sa rekonštruovala v rámci plánu 2M cesta medzi Zlatníkmi a Cimennou a na opravu obecnej cesty poskytla pomoc UNRRA 500 000 Kčs.⁴⁴ Začali pribúdať aj novostavby rodinných domov. Kým v roku 1945–1947 nebol postavený ani jeden, v roku 1948 boli postavené 3 domy.⁴⁵

V 2. polovici roku 1948 došlo ku zmene vo vedení miestneho národného výboru, keď Štefana Dúckeho vystriedal vo funkcii Jozef Mondok. Nezostal vo funkcii dlho, pretože už 7. júla 1949 bola Okresným národným výborom v Bánovciach nad Bebravou nariadená voľba nového predsedu a akklamáciou bol za predsedu zvolený Jozef Meluš. Následne bol na základe návrhu Miestneho akčného výboru Národného frontu zreorganizovaný aj celý národný výbor. K hlavným výsledkom jeho práce v roku 1949 patrí začiatok prác na novom regulačnom pláne obce a v roku 1950 vybudovaný verejný rozhlas.⁴⁶

V roku 1952 sa opäť konali voľby do národného výboru. Predsedom sa stal Ján Čakajda. Tento rok má v histórii Zlatník významné postavenie, nakoľko po dlhých rokoch očakávaní bola obec konečne elektrifikovaná.

Ústrednou témou päťdesiatych rokov však bolo poľnohospodárstvo – zabezpečovanie žatvy, mlatby, vymáhanie predpísaných dodávok na verejné zásobovanie. Na 9. zjazde KSČ v roku 1949 bola vytýčená ako hlavná línia strany na nasledujúce obdobie socializácia poľnohospodárstva a dediny, čo sa v praxi premietlo do každodenného zápasu funkcionárov národného výboru so súkromnými roľníkmi a ich presviedčaniu ku vstupu do JRD, ktoré bolo v Zlatníkoch založené už v roku 1949. Funkcionári MNV to nemali jednoduché – z jednej strany ich tlačila povinnosť voči nadriadeným štátnym a stranickým orgánom, na druhej strane

stáli proti nim vlastní spoluobčania, ktorí sa nevzdávali ľahko svojej dedovizne, čo v prípade Zlatník boli väčšinou nevelké majetky. Jednou z „presvedčovacích“ metód bolo aj vypisovanie neprimeraných dodávok – „kontingentov“. Za opakované nesplnenie týchto povinností mohlo byť hospodárstvo neplniča prikázané do užívania socialistického sektoru. Ľudia si pomáhali, ako vedeli. Stávalo sa aj to, že niektoré produkty nakúpili v susedných dedinách a doma odovzdali, len aby sa vyhli sankciám. Napriek tomu napríklad v roku 1954 obec dosiahla dokonca „prvenstvo“ v nesplnení dodávok, pretože bola poslednou obcou v plnení dodávok nielen v okrese, ale aj v kraji.⁴⁷ MNV navrhoval rôzne opatrenia – od napomínania až po likvidáciu súkromného vlastníka na základe spomínaného prikázania hospodárstva do užívania socialistického sektoru, ale situácia sa veľmi nezlepšovala. V novembri 1957 riešili na národnom výbore až 155 prípadov nesplnenia dodávok. V tomto roku prebehla v obci aj hospodársko-technická úprava pozemkov, v rámci ktorej bolo vymerané náhradné pozemky vlastníkom, na pôde ktorých hospodáril JRD.

Popri všetkých ťažkostiach doby sa obec postupne rozrastala. V roku 1956 mali Zlatníky už 1 100 obyvateľov. Bolo tu samostatných 190 poľnohospodárskych usadlostí a 39 obyvateľov bolo členmi JRD. Výstavba obce mala stúpajúce tempo – v roku 1955 bolo dokončených 7 domov a 4 rozostavané, 1956 8 dokončených a rozostavaných už 21 domov.⁴⁸

19. mája 1957 sa konali voľby do MNV. Zvolených bolo 18 členov prevažne robotníckeho pôvodu. Na prvom plenárnom zasadnutí, ktoré sa konalo 30. mája 1957, bol za predsedu MNV zvolený Michal Ducký a za tajomníka Viktor Ducký. V tomto volebnom období bola v roku 1958 postavená viacúčelová budova, v ktorej boli umiestnené všetky obchodné prevádzky nachádzajúce sa v obci.⁴⁹ Počas trvania prestavby bola predajňa *Rozličný tovar* umiestnená v dome Štefana Lobotku, predajňa VESNA v dome Anny Dubajovej a Hostinec v dome

Viktora Niku. Vzhľad obce sa pomaly menil k lepšiemu aj vďaka úprave miestnych komunikácií. Ako priority si národný výbor v akčnom pláne na roky 1957–1960 stanovil pomoc miestnemu JRD pri zakladaní ovocnej škôlky a súkromných roľníkov, ktorých nebolo možné presvedčiť ku vstupu do JRD, sa snažili presvedčiť, aby aspoň v prípade potreby družstvu pomáhali.

Zlepšovanie životnej úrovne sa prejavovalo aj pribúdaním predajní v obci. V roku 1960 tu boli predajne JEDNOTY–Potraviny (vedúci Jozef Ferenčík), TEXTIL (vedúca Mária Dúcka), PRIEMYSELNÝ TOVAR (vedúca Jozefína Miksová) a predajňa mäsa (vedúca Anna Dúcka).⁵⁰

Koncom 50. rokov sa národný výbor snažil zabezpečiť rozšírenie služieb pre obyvateľov. Po oslobodení totiž neexistoval jednotný cieľavedome riadený úsek, ktorý by poskytoval služby obyvateľstvu. Oprávarenské a osobné služby sa do februára 1948 poskytovali predovšetkým prostredníctvom súkromných živnostníkov a podnikateľov, ako aj súkromných malovýrobcov. Po zlikvidovaní súkromného sektora boli títo poskytovatelia služieb v mnohých prípadoch násilne začlenení do vznikajúcich komunálnych podnikov, ktoré predstavovali nový typ socialistických služieb.⁵¹ Na vidieku sa napriek veľkej snahe štátnych a straníckych orgánov len veľmi pomaly darilo naštartovať rozvoj v tejto oblasti. Dôkazom toho sú aj Zlatníčky, kde sa celé roky snažili splniť politickú úlohu a zriadiť v obci potrebné prevádzky. V roku 1959 sa uvažovalo o zriadení krajčírstva, ktoré mal zabezpečovať krajčír z Pečenian,⁵² ale snaha stroskotala na nedostatku priestorov. Prvé služby v obci začali Zlatníčania využívať až v roku 1963, kedy bolo zriadené holičstvo a kaderníctvo.

Začiatkom 60. rokov v obci už veľmi chýbal dôstojný kultúrny stánok. Na jar roku 1961 sa preto začali prípravy na stavbu kultúrneho domu. Uskutočnili sa aj výkopové práce na základoch, stavba však bola vyňatá z plánu akcie „Z“ a práce boli zastavené.⁵³ S výstavbou sa po-

kračovalo v roku 1964 a stavba bola ukončená v roku 1966. V budove boli umiestnené aj administratívne miestnosti MNV a hlavne mladí Zlatníčania mali radosť z novej tanečnej sály.⁵⁴

Každým rokom pribúdali v obci novostavby rodinných domov. Staré domy z nepálených tehál pomaly ustupovali novostavbám poskytujúcim omnoho vyšší životný štandard a obec výrazne menila svoju tvár. V roku 1961 bolo v Zlatníkoch už len 14 domov postavených do roku 1879. Domov postavených od oslobodenia do roku 1961 bolo 74.⁵⁵

Zlatníčky v šesťdesiatych rokoch 20. storočia

V roku 1966 bol po niekoľkoročných odkladoch zregulovaný potok Livina, ktorý sa dovtedy pravidelne vylieval a spôsoboval škody.⁵⁶

V priebehu roka 1965 sa začala riešiť výstavba 14-triednej základnej deväťročnej školy. Pri hľadaní vhodného pozemku sa uvažovalo o pozemku Šášovec, Kopanica, prípadne Záhumnie. Po zvážení všetkých „za“ aj „proti“ bol vybraný pozemok na Záhumní. S výstavbou sa malo začať v rokoch 1966–67. V roku 1967 sa začala príprava na výstavbu budovy poštového úradu.⁵⁷

V roku 1963 prebiehala v Zlatníkoch ďalšia etapa hospodársko-technickej úpravy pôdy. Komisii pre HTUP v zložení Štefan Gešnábel, Štefan Čakajda a František Niko pripadla úloha za pôdu, ktorú v prospech štátneho majetku odovzdali miestni roľníci v rozlohe 45 ha, vyčleniť náhradu v honoch Bučáčka, Karlovec, Mosky, Belánska a Malá Voda.⁵⁸

Napriek tomu, že sa každý rok niečo v obci postavilo, k spokojnosti vedenia obce chýbalo veľa. Na realizáciu plánovaných akcií neustále

chýbali finančné prostriedky. Koncom 60. rokov sa realizovali len menšie opravy a úpravy, ktoré bola obec schopná zabezpečiť brigádnickým spôsobom.

Rok 1968 – Dôležitým medzníkom v novodobej histórii bývalého Československa je rok 1968. Obrodný proces, ktorý sa začal v spoločnosti vďaka politike uskutočňovanej po januári 1968 pod vedením Alexandra Dubčeka, priniesli v celej spoločnosti obrovské uvoľnenie a demokratizačný proces začal prenikať do všetkých oblastí verejného života. Nádeje obyvateľov Československa, že socializmus môže mať aj „ľudskú tvár“ skončili v noci z 20. na 21. augusta 1968 obsadením republiky vojskami štátov Varšavskej zmluvy.

V okupovanom Československu nastalo obdobie normalizácie, čo v praxi znamenalo zúčtovanie so všetkými, ktorí odmietli priznať svoje „poblúdenie“ a ďalších 21 rokov nedemokratického vývoja spoločnosti.

Aj v Zlatníkoch boli pojanuárové zmeny prijaté priaznivo. Vzrástol záujem obyvateľov o politiku a všeobecne sa zvýšil záujem ľudí o veci verejné. Zlatníčania sa začali dobrovoľne zúčastňovať na zasadnutiach miestneho národného výboru a vyjadrovali sa k problémom, ktoré nastolila táto búrlivá doba. V apríli 1968 sa napríklad väčšina vyslovila za federatívne usporiadanie štátu. Kriticky sa k predchádzajúcemu obdobiu vyjadrovali hlavne tí, ktorým boli v päťdesiatych rokoch násilne odňaté majetky a začali sa dožadovať náhrad za živý i mŕtvy inventár vnesený do JRD, či odovzdaný štátnemu majetku. Miestny národný výbor vypracoval veľkorysý akčný plán, do ktorého bola zakomponovaná aj požiadavka vybudovania kúpaliska, spojenie cesty Kulháň–Stará Hora, vybudovanie vodovodu, výstavba nových obchodných jednotiek, výstavba miestneho rozhlasu.

Po ohlásení obsadenia Československa spojeneckými vojskami sa hneď 21. augusta zišla rada MNV spoločne so ZO KSS. Okrem prijatia konštruktívnych rozhodnutí týkajúcich sa za-

bezpečenia poriadku v obci a zabezpečenia zásobovania, je zo zaznamenatej diskusie zrejmé, že predstavitelia obce v týchto prvých chvíľach uvažovali tak, ako absolútna väčšina obyvateľov Československa. Prijali rezolúciu na podporu vládnych činiteľov, ktorú zaslali ÚV KSČ a 31. augusta prejavili podporu Dubčekovi organizovaním Dubčekovskej smeny. Zvrat nastal na zasadnutí pléna MNV, ktoré sa zišlo 20. septembra 1968 s jediným bodom programu: „Vnútropolitická situácia a moskovské rokovania československých predstaviteľov“. Po celý mesiac jednoznačné odmietanie okupácie sa u viacerých prítomných začalo skrývať za rozpačité vyjadrenia o neinformovanosti a poukazovanie na chyby, ktorých sa dubčekovské vedenie Komunistickej strany predsa len dopustilo. Duch tzv. normalizácie – čiže strachu a nevyhnutného podriadenia sa oficiálnej politike sa na mnohé roky usadil aj v Zlatníkoch.⁵⁹

Život však plynul ďalej a na program dňa prišli opäť bežné problémy obce. V roku 1969 sa ústrednou témou stala výstavba školy. Problém bol v občanoch, ktorí nechceli dať svoje pozemky na stavbu školy a nesúhlasili ani so zámenou. V obci prebehla anketa, v rámci ktorej sa z 220 obyvateľov proti výstavbe vyslovilo 11 obyvateľov, paradoxne sa viacerých z nich stavba ani priamo nedotýkala. Na pléne MNV došlo s nimi k búrlivej diskusii, ktorá pokračovala aj v uliciach obce po jeho skončení.⁶⁰ Nakoniec sa odporcov podarilo presvedčiť a 21. decembra 1969 sa práce na stavbe školskej budovy konečne začali. Prínosom pre obec bola aj výstavba novej budovy pošty, na ktorú dostala obec povolenie tiež v tomto roku.

V roku 1971 bol vytvorením spoločného národného výboru Zlatníky–Cimenná vyriešený niekoľko rokov trvajúci problém v obci Cimenná. MNV v Cimennej neplnil úlohy na požadovanej úrovni, neplnili sa uznesenia o zveľaďovaní obce, rozvoji služieb pre obyvateľov a pod. Zlúčenie obcí bolo navrhované už v roku 1965, napokon k nemu nedošlo a vytvorený bol len spoločný miestny národný výbor.⁶¹ V oboch

obciach bola stále neukončená otázka socializácie. V roku 1971 bolo v Zlatníkoch ešte 60 ha pôdy v súkromnom vlastníctve.

V sedemdesiatych rokoch mal rytmus života v obci pokojné tempo. Funkcionári MNV si síce z času na čas posťažovali na pasivitu a nezujem obyvateľov o dianie v obci a kvôli slabej účasti na brigádach neuspokojivé plnenie úloh volebného programu. Aj účasť poslancov na organizačnom zabezpečovaní prác bola slabá. Nebolo to nič mimoriadne, takýto obraz sa vyskytoval takmer všade na Slovensku. Elán a nadšenie v podobe, v akej ho zažili v rokoch povojnovej obnovy, jednoducho z ľudí opadlo. Okrem toho už väčšina obyvateľov v tomto čase dochádzala do zamestnania do Bánoviec nad Bebravou alebo do Topoľčian, trávila väčšiu časť dňa mimo obce a na riešenie obecných problémov im jednoducho nezostával čas ani energia. Kvôli nedostatku pracovných síl a stavebného materiálu zaostávala aj výstavba školy. V roku 1973 sa podarilo ukončiť výstavbu požiarnej zbrojnice, začala sa riešiť regulácia potoka Livina, výstavba chodníkov a postavené boli autobusové čakárne (2 v Zlatníkoch a 1 v Cimennej). Stavať sa začala aj predajňa ZVS obci Cimenná. Do roku 1980 bola uskutočnená generálna rekonštrukcia elektrickej siete a miestneho rozhlasu, začala sa výstavba cesty na Kulháň a rekonštrukcia obchodného strediska v budove bývalej ZDŠ, v ktorej boli potraviny, hostinec a predajňa mäsa.⁶²

V roku 1981 sa konali voľby do národných výborov. V Zlatníkoch bolo zvolených 21 poslancov (13 členov KSČ a 8 nestraníkov, 15 robotníkov, 2 zástupcovia inteligencie, 3 technicko-hospodárski pracovníci, 1 iný. Podľa veku 4 do 30 rokov, 16 od 30 do 60 rokov, 1 nad 60 rokov. Z 21 poslancov bolo 5 žien). Predsedom MNV bol Ján Dúcky, tajomníkom Viktor Dúcky a predsedom Občianskeho výboru v Cimennej Viktor Margolien.⁶³ Volebný program bol zameraný hlavne na úpravu obce, skrášľovanie a ozdravenie životného prostredia. Prebiehala úprava verejných priestranstiev, ulíc,

výsadba zelene a obec získavala krajšiu tvár. Horšie to bolo so zásobovaním – narastajúcu nespokojnosť obyvateľov vidno z množiacich sa záznamov o riešení sťažností na zásobovanie obce nedostatkovými tovarmi.

V roku 1984 sa obec usilovala získať povolenie na stavbu vodovodu. ONV v Topoľčanoch žiadosť zamietol s odôvodnením, že v blízkosti nie je dostatočný vodný zdroj.⁶⁴ V nasledujúcom roku sa uskutočnila regulácia potoka *Halačovka* v Cimennej, vybudovalo sa zachytenie prívalových vôd v časti Kopanice-Miksov mlyn a rozmiestnené boli lavice v parku.

Posledné voľby do národného výboru sa uskutočnili v júni 1986. Ustanovujúce plénum sa konalo 28. júna 1986. Zloženie národného výboru bolo podobné ako v predchádzajúcom volebnom období. Z celkového počtu 21 poslancov bolo 12 robotníkov, 3 zástupcovia inteligencie a 6 technicko-hospodárskych pracovníkov. Z hľadiska vekového zloženia to bolo 7 poslancov do 35 rokov, 12 35–60, 2 nad 60 a 5 žien.⁶⁵ Realizovať svoj volebný program tento národný výbor už nestihol. Spoločenské zmeny, ktoré sa začali 17. novembrom 1989, znamenali koniec éry budovania komunizmu v Československu a začiatok novej etapy histórie Slovenska.

Stará požiarňa zbrojnica

Zlatníky po roku 1989

17. november 1989 priniesol otvorené stretnutie politických síl bývalého komunistického režimu, ktorý sa už nemohol oprieť o pomoc Sovietskeho zväzu a opozície. Predstavitelia štátneho a stranického vedenia pristúpili na kompromisné riešenie – dohodli sa na vypísaní demokratických volieb a podelili sa s opozíciou o moc. Vo voľbách konaných v roku 1990 presvedčivo zvíťazila opozícia, ktorá prebrala zodpovednosť za ďalší vývoj spoločnosti. Bývalá opozícia zdedila z minulosti problémy, spomedzi ktorých najpálčivejším bolo ďalšie smerovanie krajiny a s tým spojené plány reforiem. Do popredia vystúpila národnostná a sociálna otázka. O ich riešenie sa pokúšali politické špičky českých a slovenských politikov. Konkrétne predstavy sa však rozchádzali a keďže sa ani po mnohých rokovaníach nepodarilo dospieť k obojstranne uspokojivému riešeniu, vznikli 1. januára 1993 dva samostatné štáty. Vznik Slovenskej a Českej republiky sa udial pokojným spôsobom – rozdelením federácie po prijatí zákona vo federálnom parlamente.

V Zlatníkoch sa udalosti dali do pohybu hneď po 17. novembri 1989. Novovzniknuté občianske hnutie Verejnosť proti násiliu v obci reprezentovali Ivan Dúcky, Peter Vinter, Ladislav Rumler a Ľubomír Košík. Títo zvolali na 23. decembra 1989 občanov na dialóg s funkcionármi MNV. Po korektnom začiatku a zodpovedaní otázok o výstavbe a zveľadovaní obce sa časť občanov začala správať neprístojne a došlo k znevažovaniu práce MNV. Dlhoroční funkcionári sa cítili dotknutí a tajomník Viktor Dúcky odstúpil z funkcie.⁶⁶

23. februára 1990 sa uskutočnila rekonštrukcia MNV. Niektorí členovia MNV sa funkcií vzdali dobrovoľne, niektorí boli odvolaní. Odstúpil aj predseda Ján Dúcky. Na uvoľnené miesta poslancov boli zvolení Štefan Záfer, Ladislav Rumler, Anton Šarina ml., Vincent Maňák. Za predsedu MNV bol zvolený Jozef Masár, podpredsedníčku Adela Horváthová

a funkciu tajomníka prevzal Milan Gešnábel. Rekonštrukcia bola ukončená v marci, keď sa tajomníkom stal Ing. Jozef Manina. Najväčšou a poslednou úlohou tohoto MNV bolo pripraviť po mnohých rokoch slobodné voľby do zastupiteľských orgánov a do obecného zastupiteľstva. Prijatím zákona o obecnom zriadení bola po viac ako 40 rokoch obnovená obecná samospráva, do ktorej sa v novembri 1990 uskutočnili slobodné voľby. Týmito voľbami ukončil aj Miestny národný výbor v Zlatníkoch svoju 44 ročnú činnosť, ktorú definitívne uzavrel na svojom poslednom zasadnutí konanom 16. novembra 1990.⁶⁷

Obec po roku 1990

V novembrových voľbách roku 1990 si obyvatelia Zlatník po dlhých rokoch mali možnosť v slobodných voľbách zvoliť predstaviteľov obce, ktorí v nasledujúcich štyroch rokoch riadili jej osudy v zložitom období veľkých premien v hospodárskom, politickom i spoločenskom živote celého štátu.

Za starostu si Zlatníčania zvolili Ing. Jozefa Maninu. Ustanovujúce plenárne zasadnutie nového orgánu miestnej samosprávy dvanásťčlenného obecného zastupiteľstva sa konalo 8. decembra 1990. Politické rozvrstvenie obyvateľov sa prejavilo aj v ich voľbe – do zastupiteľstva zvolili 4 poslancov za VPN, 4 za KDĽAP a 4 poslancov za KSS, čo jasne naznačilo, že sympatie ku komunistickej strane boli v obci stále veľmi silné. Nový samosprávny orgán sa učil viesť obec v úplne nových podmienkach. Obecné zastupiteľstvo prijímalo prvé vlastné nariadenia a začalo hľadať spôsob, ako vyriešiť dlhodobé problémy obce. Išlo hlavne o vyriešenie otázky vodovodu. Už na prvom zasadnutí začali pracovať na získaní dotácií na stavbu vodovodu Ruskovce–Zlatnícka dolina.⁶⁸ Novú výstavbu v obci mal podnieť predaj pozemkov na Jakoňovci odsúhlasený v apríli 1991.

1. január 1993 bol aj pre obyvateľov Zlatník významným dňom. Tento deň bol prvým dňom

samostatnej Slovenskej republiky, čo väčšina ľudí privítala s veľkým nadšením.

V priebehu volebného obdobia došlo k zmene na poste starostu obce. Miesto Ing. Jozefa Maninu, ktorý sa funkcie vzdal k 31. decembru 1992, zaujal po doplňovacích voľbách Jozef Masár. Pod jeho vedením sa začali rokovania so Slovenským plynárenským priemyslom o možnosti plynofikácie obcí Zlatníckej doliny. Kvôli lepšiemu využitiu Kultúrneho domu bola z priestorov bývalého agitačného strediska prestavaná kuchyňa a bol zateplený strop tanečnej sály, čo bolo nevyhnutné pre jeho celoročné využitie na rôzne obecné či rodinné podujatia. Aj výstavba kábelovej televízie v obci v tomto roku prispela ku skvalitneniu životnej úrovne obyvateľov obce. Zlatníky sa stali prvou obcou Zlatníckej doliny, ktorá využívala túto technickú vymoženosť.⁶⁹ Významným skutkom, ktorý prispel k upevneniu zdravého lokálpatriotizmu Zlatníčanov bolo prijatie obecných symbolov – erbu, vlajky a pečate. Ich slávnostné odhalenie sa uskutočnilo v októbri 1994.

Nové ekonomické pomery sa rýchlo prejavili aj v Zlatníkoch. Začali sa objavovať prví živnostníci a podnikatelia – Ladislav Rumler výroba tehál, Anna Maninová obchod s potravinami, Alena Gešnábelová maloobchod s odevmi, Ľubomír Košík verejná cestná doprava, Ján Maslák autolakovačské služby, Štefan Košík potraviny a pohostinstvo.

Zmeny, ktoré sa uskutočňovali v spoločnosti po roku 1989 však neprinášali len pozitívne výsledky. Tou drsnejšou stránkou transformácie ekonomiky na trhovú boli nezamestnaní, ktorých počet postupne narastal. Obec sa snažila pomáhať ich zaraďovaním na tzv. verejnoprospešné práce, ale len malé percento obyvateľov malo záujem o takéto riešenie.

V novembri 1994 sa uskutočnili voľby starostu a poslancov do obecného zastupiteľstva na ďalšie volebné obdobie. Na ustanovujúcom plenárnom zasadnutí, ktoré sa konalo 2. decembra 1994, zložil sľub staronový starosta obce Jozef Masár.

Na úvodných rokovaníach obecného zastupiteľstva bol schválený nový štatút obce a rokovací poriadok obecného zastupiteľstva.⁷⁰

Veľkým problémom obce naďalej zostávala pitná voda. Po neúspešných pokusoch o stavbu vodovodu v predchádzajúcich rokoch sa v roku 1995 opäť hľadal zdroj vody, ktorý by bol schopný zabezpečiť vodu pre obec. Pozornosť sa uprela na Mankovec, kde však zistili slabý stok, rovnako ako zdroj pod vrchom Jakubová. Koncom roka sa začalo znovu hovoriť aj o potrebnej plynofikácii obce.⁷¹

V júli 1997 sa obec rozlúčila s náhle zosnulým starostom Jozefom Masárom. Voľby nového starostu sa uskutočnili 14. novembra 1997 a na miesto starostu bol zvolený poslanec obecného zastupiteľstva Milan Gešnábel. V záujme vyriešenia otázky plynofikácie bolo založené účelové združenie obcí Zlatníckej doliny, ktoré malo pripraviť a realizovať plynofikáciu Zlatníckej doliny. Predsedom bol Rudolf Baco – starosta obce Veľké Hoste a ďalším štatutárom Milan Gešnábel, starosta Zlatník. V združení boli obce Zlatníky, Malé Hoste, Pochabany, Veľké Hoste, Libichava, Šišov, Chudá Lehota, Borčany, Livinské Opatovce. Združenie zaniklo po administratívnom ukončení plynofikácie. Konečné prípravy na plynofikáciu celej doliny sa začali vo februári 1998 a realizácia sa začala v júli 1998.⁷²

Na sklonku roka 1998 sa konali opäť voľby do obecného zastupiteľstva a starostu obce. Zo 17 kandidátov bolo zvolených 12 poslancov, ktorí začali svoju činnosť na ustanovujúcom plenárnom zasadnutí konanom 15. januára 1999. Viedol ho opätovne zvolený starosta Milan Gešnábel.

Prioritou volebného obdobia bolo ukončenie plynofikácie obce, k čomu bolo potrebné vybudovať ešte 8 km plynových rozvodov a 233 prípojok. Akcia bola ukončená v priebehu roka 1998 a konečná kolaudácia celej plynofikácie Zlatníckej doliny bola v novembri 1999. Po ukončení plynofikácie sa ďalším veľkým cieľom stala výstavba vodovodu a kanalizácie.

O vodovod sa obecní funkcionári pokúšali už niekoľkokrát v minulosti, ale snaha vždy stroskotala na nedostatku finančných prostriedkov a pretože stále chýbal vlastný zdroj vody v blízkosti obce, ktorý by spĺňal podmienky množstva a kvality pitnej vody a súčasne zabezpečil lacnejšiu prevádzku vodovodu. Bola vypracovaná štúdia vodovodu Ruskovce, Veľké Držkovce, Zlatníky, Veľké Hoste, Otrhánky, ktorá počítala s vybudovaním vodovodu v dvoch vetvách: Ruskovce–Zlatníky–Veľké Hoste a Ruskovce–Veľké Držkovce–Otrhánky.⁷³

Takýto prameň sa predpokladal v oblasti Bátorky a Mraznice. Vo februári 2001 bola stavba vodovodu zaradená do verejných prác kraja Trenčín. Po komplikovaných rokovaniach sa podarilo získať pre spoločnú realizáciu aj susedné obce Veľké Držkovce, Cimenná, Zlatníky, Malé Hoste, Pochabany, Veľké Hoste, Halačovce a Otrhánky.⁷⁴

Usporiadanie v mnohých prípadoch nejasných vlastníckych vzťahov k pôde riešila komisia pre *Register obnovenej evidencie pôdy* (ROEP) v priebehu roka 1999. Napriek dostatočnej publicite sa nepodarilo zabezpečiť, aby boli všetky pozemky v katastri obce usporiadané.

Rozrastajúca sa obec vyvolala diskusiu o potrebe rozšírenia jej intravilánu. Spočiatku sa uvažovalo o jeho rozšírení smerom na Jakoňovec, kde už boli všetky inžinierske siete. Napokon sa obec začala rozrastať v lokalite „Štvrť“, ktorá nadväzuje na vybudované inžinierske siete⁷⁵ Nutnosťou sa stalo vypracovanie nového územného plánu obce, ktorý je nevyhnutnou podmienkou na uchádzanie sa o dotácie z Programu pre obnovu dediny a o dotácie z fondov Európskej únie.

Koncom deväťdesiatych rokov sa obce v snahe koordinovať svoju činnosť v oblasti výstavby, kultúry, športu a verejného života začali spájať do združení mikroregiónov. Medzi prvými v okrese Topoľčany vzniklo združenie obcí SOTDUM a Zlatníky boli v roku 1999 prijaté za riadneho člena tohoto združenia. Predstavitelia

obce však veľmi rýchlo pochopili, že členstvo v tomto mikroregióne nie je výhodné, nakoľko združené obce nemajú také väzby so Zlatníkmi, ako obce Suchej doliny. Preto z iniciatívy starostu Zlatník bolo navrhnuté vytvoriť vlastný mikroregión *Suchodolie*, čo sa aj v roku 2000 realizovalo. Stanovy združenia poslanci OcÚ v Zlatníkoch schválili 3. marca 2000, ostatné obce tak urobili do konca mesiaca marec 2000. Prvou spoločnou akciou bolo zadanie vypracovania územného plánu všetkých obcí združenia v septembri 2002. Stavebná perspektíva obce sa začala riešiť z iniciatívy profesora Michala Šarafína na jar roku 2000. Samotné vyhotovenie územného plánu obce bolo zadané firme Landurbia (Ing. Arch. Anton Súpuka) z Banskej Bystrice. Na základe dotazníkov, ktoré dostali všetci obyvatelia obce a mali slúžiť ako podklad pre vypracovanie územného plánu obce a jej častí, bola vypracovaná urbanistická štúdia a územný plán obce. Väčšina obyvateľov sa v dotazníkoch vyslovila za vybudovanie kanalizácie a vodovodu, ďalšie návrhy sa týkali rekonštrukcie kábelovej televízie, osvetlenia, úpravy chodníkov, odstránenia schátraných domov, úpravy verejných priestranstiev a zriadenia telefónu v časti Jakoňovec.⁷⁶

Obec v roku 2002 mala 733 obyvateľov, z ktorých bolo 310 ekonomicky aktívnych. 127 odchádzalo pravidelne za prácou, 111 robilo vo verejnom sektore a 100 v súkromnom sektore. V obci bolo 221 rodinných domov (191 v Zlatníkoch a 30 v Jakoňovci).⁷⁷

Pred voľbami v roku 2002 sa uskutočnila zaujímavá akcia, ktorej výsledky mali ovplyvniť budúcnosť obce. Obyvateľom rozdali anketové lístky, aby v nich vyjadrili svoje predstavy o možnostiach zlepšenia života v obci. Z rozdанных 150 lístkov sa však vrátilo len 19, v ktorých ľudia žiadali vybudovanie vodovodu, kanalizácie, čističky a úpravu okolia predajne JEDNOTA.

V závere roku 2002 sa konali v poradí už štvrté voľby starostu a obecného zastupiteľstva. Do funkcie starostu bol opätovne zvolený Milan

Gešnábel. Až v tomto volebnom období sa podarilo konečne uzavrieť otázku výstavby vlastného vodovodu. Hydrogeologický prieskum v oblasti Bátorky a Mraznice, ktorý zadalo obecné zastupiteľstvo v septembri 2002 hydrogeológovi RNDr. Dovinovi, ⁷⁸ nepotvrdil dostatočný zdroj vody, preto sa rozhodli v spolupráci s Vodárenskou spoločnosťou Nitra realizovať pripojenie na vodovod Ruskovce. Problém kanalizácie v obci sa rozhodli riešiť spoločným projektom obcí združených v mikroregiónoch Suchodolie a Pobebrevie, ktorý mala vypracovať firma Ekotrend Košice.⁷⁹

16. a 17. mája 2003 sa viac ako 54% obyvateľov Zlatník zúčastnilo na referende o vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie a až 94% zúčastnených sa vyslovilo kladne.

Charakteristickým znakom tohoto obdobia je veľmi živý spoločenský a športový život v obci. Uskutočnilo sa množstvo kultúrnych podujatí so zameraním na oživenie ľudových tradícií, množstvo športových akcií, ktorých cieľom bolo pritiahnúť k aktivite mládež i dospelých.

V roku 2004 obec nadviazala kontakt s obcou Zlatníky pri Opave v Českej republike. Vznikla nová tradícia pravidelných kontaktov, v rámci ktorých sa navštevujú predstavitelia a obyvatelia oboch obcí. Veľkou akciou roka bola plynofikácia Základnej školy, na ktorú sa podarilo získať príspevok vyše 1 milióna korún a celá akcia plynofikácie stála 2 400 000 Sk.

Obec Zlatníky bola od svojej najstaršej histórie stredobodom pozornosti hľadačov drahých kovov. Aj v dnešnej dobe sú stále predpoklady, že sa v blízkom okolí nachádzajú zdroje drahých kovov. Preto obec súhlasila s geologickým prieskumom zameraným na výskyt drahých kovov, ktorý od septembra 2005 prebieha v okolí Zlatník za účasti geológov z rôznych krajín – napr. Austrálie a Cypru.⁸⁰ Ich prípadný úspech by dozaista znamenal novú etapu v histórii obce.

Starostovia obce a obecné zastupiteľstvá 1918–1944

1924

Starosta: Ján Čakajda

Členovia OZ: Jozef Mondok, Pavel Dúcky, Václav Kozáček, Jozef Dúcky–Ševela, Jozef Prístupný, Pavel Dúcky, Nikov, Jozef Dúcky–Aug., Dezider Turteltaub, Pavel Niko, Emil Grauner, Jozef Šimun, Ferdinand Klement, Juraj Čakajda

Vedúci notár: Jozef Ružík

1928

Starosta: Jozef Dúcky

Členovia OZ: Jozef Mondok, Václav Kozáček, Dezider Turteltaub, Ján Blina, Michal Ašverus, Martin Niko, Štefan Miksa, František Gešnábel, Pavel Niko Bobál, Pavel Dúcky, Ján Košík, Ján Dúcky, Ferdinand Klement, František Gešnábel, Juraj Čakajda

Obvodný notár: Ján Čáp

1932

Starosta: Ján Valter

Členovia OZ: Martin Miksa, Ján Niko, Ján Košík, Štefan Chocina, Ján Čakajda, Štefan Čakajda, Vincenc Lútka, Štefan Dúcky, Michal Dúcky, Ján Blina, Václav Kozáček, Jozef Dúcky–Ševela, Ján Dúcky–pán, Jozef Geschnábel, Pavel Dúcky–Nikovic, Jozef Mondok, Ferdinand Klement

Obvodný notár: Rudolf Bliesner

1934

Starosta: Ján Blina,

Členovia OZ: Martin Miksa, Štefan Chocina, Ján Čakajda, Juraj Čakajda, Štefan Čakajda, Vincenc Lútka, Štefan Dúcky, Michal Dúcky, Václav Kozáček, Ján Dúcky–pán, Jozef Geschnábel, Jozef Mondok, Ferdinand Klement, Jozef Dúcky–Ševela, Pavel Dúcky–Nikovic, Ján Dúcky, Ján Dúcky–Ševela, Štefan Niko, Pavel Niko, Ján Niko, Ján Valter, Jozef Miksa. Jozef Mikuška, Jozef Valter – náhradníci

Obvodný notár: Rudolf Bliesner
Od roku 1937 Teodor Hörman

8.2.1939

Starosta: Ján Blina
Členovia OZ: Ján Valter, Martin Miksa, Ján Niko, Štefan Chocina, Ján Čakajda, Vincenc Lutka, Štefan Dúcky, Michal Dúcky, Václav Kozáček, Jozef Dúcky–Ševela, Ján Dúcky–pán, Jozef Gešnabel, Pavel Dúcky–Nikovic, Jozef Mondok, Ferdinand Klement, Ján Dúcky, Štefan Miksa, Jozef Sprostý, Štefan Mlynek, Štefan Košík st., Rudolf Prístupný, Štefan Niko, Jozef Dúcky–Chudý

20. 6. 1939

Vládny komisár Ján Blina
Poradný zbor: Ferdinand Klement, Jozef Mondok, Václav Kozáček, Štefan Mlynek, Jozef Dúcky
Finančná komisia:
Predseda: Jozef Prístupný, Jozef Kleiner, Pavel Dúcky–pán, František Niko, Jozef Mondok, Ferdinand Klement, Viktor Nikisch
ved.notár: Ľudovít Paška

4. 10. 1942

Vládny komisár: Ján Blina
Poradný zbor: Ľudovít Paška, Václav Kozáček, Jozef Mondok, Ing. Hubert Bezačinský, Ján Čakajda, Jozef Sprostý, Rudolf Prístupný

24.5.1944

Starosta: Jozef Stránsky
Podstarosta: Jozef Mondok
Obecný výbor: Ján Blina, Rudolf Prístupný, Štefan Niko, Ing. Hubert Bezačinský,
Náhradníci: Ján Čakajda, Pavol Dúcky, Štefan Dúcky–Baláž, Jozef Dúcky–Chudý, Štefan Milata, Štefan Ašverus

Predsedovia, členovia a poslanci miestneho národného výboru 1945–1990

1944

Revolučný národný výbor
Michal Dúcky, Vincent Lutka, Štefan Dúcky, Jozef Kleiner

1945

Predseda: Ondrej Holkovič

18.6.1947

Predseda: Štefan Dúcky,
Členovia MNV: Štefan Dúcky, Jozef Kleiner, Štefan Dúcky, Vincent Lutka, Viktor Paule, František Adamička, Martin Miksa, Jozef Lobotka, Michal Maslák, Ján Čakajda, Michal Niko, Ján Sprostý, Jozef Majtán, Jozef Dúcky Ďuriček, Viktor Niko, Jozef Lutka, Jozef Valter, Pavel Országh, Štefan Mlynek

3.1.1948

Predseda: Štefan Dúcky
Členovia MNV: Jozef Kleiner, Štefan Dúcky, Vincent Lutka, Štefan Dúcky, Martin Miksa, Jozef Lobotka, Ján Čakajda, Michal Niko ml., Ján Sprostý, Jozef Dúcky, Jozef Valter, Pavel Országh, Viktor Niko, Štefan Mlynek

16.9.1948

Predseda: Štefan Dúcky
Členovia MNV: Jozef Kleiner, Štefan Dúcky, Vincent Lutka, Štefan Dúcky, Viktor Paule, František Adamička, Martin Miksa, Jozef Lobotka, Ján Čakajda, Michal Niko, Ján Sprostý, Jozef Dúcky, Jozef Valter

1949 (do 10.03.1949)

Predseda: Štefan Dúcky
Tajomník: Ján Beňačka ml.
Členovia MNV: Ján Baco, Ján Števuľa, Ján Dúcky, Jozef Mondok, Jozef Dúcky Aug., Ján Čakajda, Štefan Dúcky I. Štefan Dúcky II., Štefan Dúcky III, Vincent Lutka, Jozef Dúcky, Viktor Niko, Ján Sprostý Gregor, Pavel Országh

1949 (do 24.7.1949)

Predseda: Jozef Mondok

Podpredseda: Štefan Dúcky

Členovia MNV: Ján Števula, Ján Dúcky Kolár, Štefan Dúcky Birčák, Štefan Dúcky Nikovic, Jozef Dúcky Aug., Ján Čakajda, Jozef Božik, Vincent Lutka, Jozef Dúcky Ďuriček, Viktor Niko, Ján Správny, Matej Adamička, Štefan Dúcky, Jozef Skalka, Rudolf Ondrejčka, Pavol Orság, Ján Baco

Vedúci úradu: Rajmund Chyla

1949 (od 24.7.1949)

Predseda: Jozef Meluš

Podpredseda: Štefan Dúcky Nikovic

Členovia MNV: Viktor Niko, Jozef Majtán, Ján Správny, Ján Podhorský, Matej Adamička, Ján Čakajda, Jozef Dúcky Ďuriček, Štefan Dúcky Chudý, Štefan Dúcky Birčák, Štefan Dúcky Pán, Cyril Dúcky, Ján Lobotka, Vincent Lutka, Jozef Lutka, Viktor Dúcky, Ján Stránsky

1950

Predseda: Ján Čakajda

Členovia Rady: Štefan Dúcky, Ján Dúcky–kolár, Ján Dúcky–stolár, Štefan Čakajda, Michal Mrázik

1954

Predseda: Jozef Božik

Tajomník: Viktor Zábaj

Členovia MNV: Václav Kozáček, Pavla Števelová, Štefan Dúcky, Ján Stýskal, František Niko, Ján Podhorský, Viktor Dúcky

1956

Predseda: Jozef Božik

Tajomník: Viktor Zábaj

Rada MNV: Václav Kozáček, Štefan Dúcky, František Niko, Viktor Dúcky, Ján Podhorský, Mária Dúcka (VŽ)

1957

Predseda: Michal Dúcky

Tajomník: Viktor Dúcky

Členovia MNV: Miloslav Mikuška, Jozef Božik, Ján Dúcky, Ján Podhorský, Mária Dúcka, Pavla Priečinská, Michal Šimún, Emil Števula, Ľudovít Stískal, Štefan Šimún, František Niko, Václav Kozáček, Štefan Dúcky, Emil Lobotka, Štefan Gešnábel, Katarína Dúcka

1960

Predseda: Ján Števula

Tajomník: Viktor Dúcky

Poslanci: Mária Dúcka, František Kocák, Mária Kočicová, Jozef Sedlák, Jozefína Dúcka, Jozef Sneženka, Ján Šimún, Štefan Dúcky, Miloslav Mikuška, Hedviga Miksová, Štefan Gešnábel, Katarína Dúcka, Michal Jelenčík, Ján Dúcky, Jozef Bôžik, Viktor Zábaj ml., Ján Ondrejček, Ján Stránsky

Občianske výbory

Osada Jakoňovec: Ján Ondrejček, Ján Blina, Jozef Oravec, Kalman Košík, Jozef Niko
Polesia: Dušan Vrablik, Anna Aschengeschvandtnerová, Kalman Rudolf

1964

Predseda: Michal Šimún

Tajomník: Štefan Čakajda, 1968 Viktor Dúcky
Poslanci: Viktor Dúcky, Ján Števula, Ján Ondrejček, Miroslav Mikuška, Štefan Gešnábel, Jozefína Dúcka, Štefan Dúcky, Štefan Mondok, Jozef Božik, František Niko, Jozef Sedlák, Michal Dúcky, Anna Božiková, Štefan Dúcky (č.d. 42), Jozef Klajner, Ján Dúcky (č. d. 245), Emil Gešnábel, Alžbeta Stýskalová, Ján Stránsky, Štefan Dúcky, Ján Šimun, Katarína Dúcka, Jozef Gieci, Mária Kočicová, Jozef Oravec, Michal Blina, Jozef Stránsky, Matej Adamička, Drahomíra Dúcka, Jozef Blina, Emil Dúcky (č. d. 100), Jozef Dúcky, Milan Šimun, Ján Dúcky, Zdena Dúcka, Milan Aschengeschvandtner, Michal Dúcky

1971

Predseda: Ján Dúcky

Podpredseda: Miloslav Mikuška

Štefan Gešnábel, Michal Šimun, Jozefína Dúcka

ka, Ján Stránsky, Emil Gešnábel, Ľudovít Stýskal, Štefan Dúcky, Viktor Dúcky, Vincent Bratko, Emil Záfer, Mária Sokolíková, Jozefína Ašverusová, Mária Matušiaková, Emil Niko ml., Juraj Lagin, Anton Jánošík, František Margolien

Občiansky výbor Cimenná
Predseda: Juraj Lagin
Tajomníčka: Ľudmila Ďurechová
 Anton Jánošík, Anton Šarina, František Margolien

1978

Predseda: Ján Dúcky
Tajomník: Viktor Dúcky
 Miloslav Mikuška, Ľudovít Stýskal, Vincent Bratko, Jozef Šimún, Vilma Krištofová, Viktor Margolien, Štefan Dúcky, Michal Dúcky, Zdena Dúcka, Stanislav Dúcky, Silvester Králik, Štefan Záfer, Kveta Blinová, Adela Horváthová, Božena Dúcka, Emil Záfer, Štefan Gešnábel, František Margolien, Ján Stránsky

1981

Predseda: Ján Dúcky
Podpredseda: Jozef Šimún
Tajomník: Viktor Dúcky
Poslanci: Emil Čibík, Jozef Dúcky, Štefan Dúcky, Drahomíra Záferová, Štefánia Niková, Dana Lenková, Emil Dúcky, Alena Bačeková, Jaroslav Šimún, Emil Záfer, Adela Horváthová, Vincent Bratko, Ľudovít Stýskal, Stanislav Januška, Juraj Lagin, Viktor Margolien, Silvester Králik, Kveta Markovičová (do 30.6.1983)

Občiansky výbor v Cimennej

Predseda: Viktor Margolien
Tajomník: Juraj Lagin
 Jaroslav Margolien, František Margolien, Anton Šarina

1986

Predseda: Ján Dúcky
Podpredseda: Jozef Šimún
Tajomník: Viktor Dúcky
Poslanci: Viktor Margolien, Juraj Lagin, Štefánia Niková, Jaroslav Šimún, Milan Gešnábel, Dušan Božik, Mária Dúcka, Milan Šicko, Jozef

Masár, Adela Horváthová, Ivan Dúcky, Anna Janegová, Ľudovít Stýskal, Amália Záferová, Vincent Bratko, Emil Dúcky, Pavol Gešnábel

Občiansky výbor v Cimennej
Predseda: Viktor Margolien
Tajomník: Juraj Lagin
 Anton Kapša, Anton Šarina, Jozef Lagin, Milan Margolien

1990 – rekonštruovaný MNV

Predseda: Jozef Masár
Podpredseda: Adela Horváthová
Tajomník: Milan Gešnábel (do 16.3.1990), Ing. Jozef Manina
Poslanci: Anton Šarina ml., Viktor Dúcky, Jozef Dúcky, Viktor Margolien, Jaroslav Šimún, Dušan Božik, Vincent Bratko, Ján Dúcky, Mária Dúcka, Pavol Gešnábel, Anna Janegová, Vincent Maňák, Ladislav Rumler, Ľudovít Stýskal, Amália Záferová, Štefan Záfer, Emil Dúcky

Starostovia obce a poslanci obecného zastupiteľstva po roku 1990

1990–1994

Starosta: Ing. Jozef Manina do 31.12.2002
 Jozef Masár od 29.5.1993
Zástupca starostu: Stanislav Januška
Poslanci OZ: Milan Gešnábel, Dašena Aschengeschvandtnerová, Jaroslav Dúcky, Vincent Maňák, Peter Januška, Magdaléna Košíková, Eva Záferová, Marta Prístupná, Ľubomír Stýskal, Milena Šimunová, Margita Čibíková

1994–1998

Starosta: Jozef Masár do 27.7.1997
 Milan Gešnábel od 14.11.1997
Zástupca starostu: Jaroslav Šimún
Poslanci OZ: Dašena Aschengeschvandtnerová, Milan Gešnábel, Stanislav Januška, Božena Dúcka, Ľudovít Bobek (do 11.4.1997), Milan Kianica, Eva Záferová, Alena Báčeková, Ľuboš Kočica, Anna Janegová, Miroslav Stýskal, Emília Dúcka (od 2.6.1997), Jaroslav Dúcky (od 14.11.1997)

1998–2002

Starosta: Milan Gešnábél

Zástupca starostu: Stanislav Januška

Poslanci OZ: Milan Kianica (do 1. 12. 2000), Vincent Maňák, Jozef Oravec, Jaroslav Šimun, Stanislav Januška, Ľuboš Kočica, Jozef Bodocký, Božena Dúcka, Kamil Ďaďo, Alena Bačková, Emília Dúcka, Miroslav Stýskal, Anna Janegová (od 1.12.2000).

2002 –2005

Starosta: Milan Gešnábél

Zástupca starostu: Stanislav Januška

Poslanci OZ: Vincent Maňák, Jozef Oravec (do 1.1.2004), Jaroslav Šimun, Ľuboš Kočica, Kamil Ďaďo, Mária Šimúnová, Alena Bačková (od 30.01.2004)

Poznámky

- 1 Lipták L.: Slovensko v 20. storočí. Bratislava 1998, s. 51 a n.
- 2 Štátny archív v Nitre, pobočka Topoľčany (ďalej ŠAN-PTO), fond Obvodný notársky úrad v Šišove (ďalej ONÚ-Š), Evidencia vojnových poškodencov.
- 3 ŠAN-PTO, Žandárska stanica v Šišove, Pamätník 1919–1946.
- 4 V čase súpisu podľa platných zákonov bola uznaná len československá národnosť.
- 5 Štatistický lexikón obcí na Slovensku.
- 6 ŠAN-PTO, Okresný úrad v Bánovciach nad Bebravou (ďalej OÚ-B), voľby 1927, šk. 129.
- 7 ŠAN-PTO, OÚ-B, evidencie pasov 1923-1934; 1925-1930.
- 8 ŠAN-PTO, ONÚ-Š, zápisnica Obecného zastupiteľstva v Zlatníkoch (ďalej ZOZ) 13. 04. 1928.
- 9 ŠAN-PTO, ONÚ-Š, evidencia remeselných živností; evidencia voľných živností.
- 10 ŠAN-PTO, ONÚ-Š, ZOZ 14.07. 1931.
- 11 ŠAN-PTO, ONÚ-Š, ZOZ 1932.
- 12 ŠAN-OÚ-B, sčítanie ľudu, šk. 131.
- 13 ŠAN-PTO, OÚ-B, adm. spis 6917/1940.
- 14 ŠAN-PTO, ONÚ-Š, ZOZ 13.04.1933.
- 15 ŠAN-PTO, OÚ-B, adm. spis 11 877/1940.
- 16 Štatistický lexikón obcí na Slovensku. Praha 1936, s. 4.
- 17 ŠAN-PTO, ONÚ-Š, ZOZ 02.04.1936.
- 18 Základná škola v Zlatníkoch (ďalej ZŠ-Z), školská kronika.
- 19 Zo stanov Potravného družstva v Zlatníkoch.
- 20 Kol.: Okres Topoľčany, historicko-vlastivedná monografia. Obzor 1988, s. 406.
- 21 ŠAN -PTO, Žandárska stanica v Šišove, Pamätník 1919–1946; ZŠ-Š, školská kronika.
- 22 ŠAN-PTO, OÚ-B, 3461/1932.
- 23 ZŠ-Š, školská kronika.
- 24 Tamže.
- 25 ŠAN-PTO, ONÚ-Š, ZOZ 04.10.1942.
- 26 Tamže, ZOZ 06.02.1940.
- 27 Tamže, spis ŽÚ v Trenčíne 39545/1/1942.

- 28 ŠAN-PTO, OÚ-B, 2887/1941 - sčítanie domov k 20.08.1940; ONÚ-Š ZOZ 20. 02. 1940.
- 29 ONÚ-Š, ZOZ 1940.
- 30 ŠAN-PTO, OÚ-B, 590/1941 prez.
- 31 Tamže.
- 32 Kol.: Dejiny Slovenského národného povstania 1944. Pravda 1984, 5. zv., s. 635.
- 33 ZŠ-Š, školská kronika.
Školský inšpektorát v Bánovciach nad Bebr. (ďalej ŠI-B), 4347/1945 - spisy škôl.
- 34 Zoznam z pamätníka v obci Zlatníky.
- 35 ŠAN-PTO, Okresný národný výbor v Bánovciach nad Bebravou (ďalej ONV-B) D1 583/1945 prez.
- 36 Kol.: Dejiny SNP 1944, c.d.
- 37 ŠAN-PTO Žandárska stanica v Šišove, Pamätník 1919-1946
- 38 ŠAN-PTO, ONV v Topoľčanoch (ONV- T), odb. poľnohospodársky, II. pozemková reforma, k. ú. Zlatníky.
- 39 Tamže, Pôd. 9454/1961.
- 40 Tamže, situačné správy 1946.
- 41 Tamže, situačná správa z 31.03.1947.
- 42 Tamže, situačná správa z 31.05.1948.
- 43 Tamže.
- 44 ŠAN-PTO, ONV-T, 1625/48 adm.
- 45 ŠAN-PTO, Obvodný úrad MNV v Šišove (ObÚ MNV-Š), evidencia novostavieb.
- 46 ŠAN-PTO, ONV-B 173-29/6-1949.
- 47 ŠAN-PTO, MNV v Zlatníkoch (MNV-Z), Zápisnica pléna (ZP) z 10.08.1954
- 48 Tamže, spisy 1955 - 1956.
- 49 Tamže, zápisnica rady (ZR) z 10. 12. 1957.
- 50 Tamže, ZR z 1. 11. 1960.
- 51 Kol.: Okres Topoľčany, c. d. s. 245.
- 52 ŠAN-PTO, MNV-Z, ZR 1959.
- 53 Tamže, ZP 3/1963.
- 54 Tamže, ZR 25/65.
- 55 Lexikón obcí 1961.
- 56 ŠAN-PTO, MNV-Z, ZR 56/1966-R.
- 57 Tamže, ZR 64/1967.
- 58 Tamže, ZR 8/1963.
- 59 Tamže, ZP a ZR august - september 1968.
- 60 Tamže, ZP z 28. 06. 1969.
- 61 Tamže, ZR z 24. 08. 1971.
- 62 Tamže, ZP a ZR 1970 - 1980.
- 63 Tamže, ZP 1981.
- 64 Tamže, ZR 2/1984.
- 65 Tamže, ZP a ZR 1986.
- 66 Tamže, ZP 30. 12. 1989.
- 67 Tamže, ZP 1990.
- 68 Obecny úrad Zlatníky (OcÚ-Z), ZOZ 26. 01. 1991.
- 69 Tamže, ZOZ 04. 11. 1994.
- 70 Tamže, ZOZ 1994.
- 71 Tamže, ZOZ 29. 12. 1995.
- 72 Tamže, ZOZ 13. 02. 1998.
- 73 Osobné spomienky Milana Gešnábela.
- 74 OcÚ-Z, ZOZ 02. 03. 2001.
- 75 Osobné spomienky Milana Gešnábela.
- 76 OcÚ-Z, ZOZ.
- 77 Štatistický lexikón obcí SR v roku 2002. Štatistický úrad SR 2002, s. 64.
- 78 OcÚ-Z, ZOZ 06. 09. 2002.
- 79 Tamže, ZOZ 26. 09. 2003.
- 80 Tamže, ZOZ 2005.